

Motion till riksdagen 2006/07:U260

av Staffan Danielsson och Erik A Eriksson (c)

Tillväxt i Afrikas jordbruk

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att understödja en jordbrukspolitik för tillväxt i de av Afrikas länder vars utveckling vi särskilt stöder.

Motivering

Fattigdomen och svälten minskar i världen tack vare bl.a. ekonomisk tillväxt och ökad handel. Jordbrukets och landsbygdens utveckling går framåt i både Asiens och Latinamerikas länder. Däremot står Afrika i stort sett stilla med oförändrad produktion, fattigdom och ibland svält och svältkatastrofer.

WTO-förhandlingar spelar givetvis en roll, liksom t.ex. EU:s exportsubventioner som är under avveckling. Men faktum kvarstår, med nuvarande förutsättningar expanderar jordbruksproduktionen i utvecklingsländer på andra kontinenter men står stilla i Afrika.

En grundläggande orsak till denna beklämmande skillnad är att den nationella jordbrukspolitiken i många länder i Asien och Latinamerika i mycket större utsträckning utnyttjar de förutsättningar som finns till att ge jordbruket stabila produktpriser på minst världsmarknadens nivåer, ibland högre. Härigenom ges utrymme för jordbrukarna att odla och producera med utrymme för lönsamhet och investeringar, vilket sätter skjuts på både produktion, livsmedelsindustri och landsbygdens utveckling i stort.

I Afrika däremot styrs alldeles för ofta den nationella jordbrukspolitiken av urbaniserade krafter med resultat att jordbruket och landsbygden sugs ut ekonomiskt, vilket ger fattigdom, svält och stagnation. Det är ett upprörande faktum att Afrikas fattiga bönder i flera länder inte ens erhåller halva eller tre fjärdedelar av världsmarknadspriset för sina produkter. Böndernas köpkraft minskar och deras sparande och investeringsutrymme blir obefintligt. Pro-

Fel! Okänt namn på

duktionen stagnerar eller läggs ned, och kan inte länderna importera livsmedel eller erhåller matbistånd väntar ofta hunger och svält.

Erfarenheterna från framgångsrika länder på andra kontinenter visar tydligt på lösningarna. Jordbruket måste ges förutsättningar att utvecklas genom att produktionen ges förutsättningar att bedrivas med lönsamhet. Även småbönderna måste kunna förbättra sin produktivitet och öka sina inkomster. Det krävs ekonomiska reformer och en nationell jordbrukspolitik som utvecklar landsbygden och inte dränerar den på resurser. Det krävs insatser för att förbättra infrastruktur och rådgivning, utveckling av system med äganderätt och tillgång till krediter.

I den stora utredningen Globcom konstaterades med rätta att ”Afrikas bönder är det maktlösa folket”. Utrikesutskottet påpekade att hindren för jordbrukets och landsbygdens utveckling borde analyseras.

Enligt en sammanställning av forskaren Sara Johansson vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping, som bygger på internationella studier, har produktpriserna för Afrikas bönder sedan mitten av 1980-talet stått stilla. En annan forskare – Göran Djurfelt – har tillsammans med andra svenska och asiatiska forskare visat att de asiatiska länderna nästan utan undantag de senaste decennierna har lyckats att dramatiskt öka livsmedelsproduktionen per person med hjälp av en aktiv och positiv jordbrukspolitik. Det har varit från en tidigare tillämpad prispress till en ökning till världsmarknadsprinsnivån eller en bit över den.

Enligt vår bestämda uppfattning bör vi mot denna bakgrund med de afrikanska länder vars utveckling vi särskilt stöder ta upp en förtroendefull dialog om hur en progressiv nationell jordbrukspolitik bör utformas så att en tillväxt kan uppnås liknande den som Asiens länder lyckats med. En sådan grund är egentligen nödvändig och grundläggande för att våra betydande biståndsinsatser ska kunna få en rimlig effekt.

Ett led i detta är också att det svenska biståndet bör utnyttjas till att bidra till uppbyggandet av egna organisationer för landsbygdsbefolkningen, som kan medverka i utformningen av bl.a. den nationella jordbrukspolitiken. Erfarenheterna från de nordiska ländernas folkrörelseutveckling bör därvidlag tas till vara, och Sverige bör gärna samordna sina ansträngningar för Afrikas utveckling mer än i dag med de övriga nordiska länderna.

Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 25 oktober 2006

Staffan Danielsson (c)

Erik A Eriksson (c)